

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5. uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserterate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserterati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzojavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Dva dogodka.

Dne 8. t. m. je poslal ruski car Nikolaj iz Moskve srbskemu kralju Petru in bolgarskemu kralju Ferdinandu brzojav sledeče vsebine:

„Vest o sestanku ministrskih predsednikov zavezniških držav, ki se ga je nameravalo sklicati v Solunu in ki bi se naj kasneje premestil v Petrograd, me je močno razveselila, ker se mi je zdelo, da ta namen pomenja željo balkanskih držav, da bi se med seboj sporazumele in ojačile zvezo. Z mučnim čustvom sem izvedel, da se ta sklep še ni izvršil in da se balkanske države pripravljajo na bratomoren boj, ki bi bil v stanu, slavo, ki so si jo pridobile združene v zvezi, zatemniti.“

V tem, tako resnem trenutku apeliram, kakor mi zapoveduje moja pravica in dolžnost, neposredno na Vaše veličanstvo, da oba naroda, bolgarski in srbski, predložita na temelju zavezniške pogodbe Rusiji odločitev vsakega spora, ki bi se nanašal na tolmačenje besedila pogodbe in na obveze, izvirajoče iz te pogodbe. Zato prosim Vaše veličanstvo, da bi ostali zvesti obveznostim, ki ste jih prevzeli in zaupali Rusiji glede rešitve med Bolgarsko in Srbijo sedaj vladajočega spora.

Smatrajoč funkcije razsodnika, ne kot prerogativo (predpravico), marveč kot mučno obveznost, ki sem jo prevzel nase, usojam si Vaše veličanstvo obvestiti, da ne morem biti ravnodušen nasproti vojni med zavezniki, in smatram za potrebno, konstatirati, da bo morala tista država, ki bo vojno pričela, za to odgovarjati pred celokupnim Slovanstvom in da si jaz pridržujem popolno svobodo postopanja nasproti eventualnim rezultatom takega, tako zločinskega boja.“

S to svojo brzojavko je car Nikolaj z močno roko posegel v razpor med bratskimi narodi na Balkanu in tako preprečil boj, ki bi bil lahko za Slovanstvo nedoglednih posledic.

Zanimivo pa je, da je Rusija posegla vmes samostojno in še predno so to storile velesile, osobito še Avstrija, kot najbližja sosedinja, napravila kak korak v tej smeri. Tu nas je

Rusija zopet enkrat prehitela in to čutimo tembolj, ker je bila ravno Avstrija oni faktor, ki je najprej Rumuniji svetovala, naj si vzame tam, kjer se najlože dobi in ki je imela tudi sedaj roko vmes, da je Bolgarijo potrjevala v njeni trmi.

Jasno se torej vidi, koliko so nam ruski diplomati naprej, in ako avstrijska diplomacija ne bi bila svetovnoznana po svoji počasnosti, bi človek skoro domneval, da se nahaja tudi v „generalnem štabu“ zunanje politike kak sličen špijon, kakor je bil Redl v vojaškem. Komaj smo Rumuniji nasvetovali, da naj zahteva od Bolgarije v času, ko je bila najbolj zaposlena z vojno s Turki, del ozemlja, takoj je Rusija paralizirala ta korak na ta način, da je rumunskim zahtevam docela pritrdila in nasvetovala Bolgariji, naj odstopi Silistrijo. Tako si je pridobila Rumunijo.

Sedaj je pa tudi Rumunija stopila takorekoč popolnoma na srbsko stran. Izjavila je namreč, da bi v slučaju, če bi Bolgarija pričela vojno s Srbi, ne mogla biti nevtralna. Da pa stoji za Srbijo vsa tripelententa itak ni tajnost. Tako je avstrijska politika tudi v ti zadevi dosegla le eno: delala je sama proti sebi in za Srbijo in Rusijo.

Zanimiva pa je brzojavka ruskega carja tudi še v drugem oziru. Car se namreč postavlja na stališče pogodbe, ki sta jo svoječasno sklenila Bolgarija in Srbija. V tej pogodbi se določa, da se ima za vsak slučaj nesporazuma, poklicati Rusijo kot razsojevalko. Car se sklicuje naravnost na dolžnosti obeh kraljev, da ostaneta zvesta podpisani pogodbi.

Kakor se čuje, sta tudi že oba zaveznika sprejela definitivno rešitev vseh spornih vprašanj in zahtev po ruskem carju. S tem pa je stopila tudi Bolgarija pod ruski vpliv in Avstriji ni vse intrigriranje nič pomagalo. Kakor začetkom vojne ima tudi sedaj zopet vse one faktorje proti sebi, ki jih je imela v lanskem novembru. Le toliko smo sedaj še na slabšem, da smo povrh vsemu tudi še temeljito zasovraženi.

*

Drugi važni dogodek se je pa dovršil 11. t. m. v Carigradu. Od tamkaj je raznesel brzojav po celem svetu vest, da je bil veliki vezir Mahmud Šefket paša opoldne na cesti ustreljen.

Z Mahmud Šefket pašo pade zadnji steber mladoturške stranke in nje zadnje upanje. Izmed vseh mož, ki jih je spravila mladoturška revolucija na površje, je bil Mahmud Šefket najmarkantnejša oseba. Ko je l. 1909. užugal protirevolucijo, ki so jo uprizorili pristaši Abdul Hamida, je bil tri leta neomejen diktator Turčije. Njemu se ima pravzaprav zahvaliti sedanji sultan Mahmud Rešid za krono. Neomejeno je vladal ter zastavil vse urade z Mladoturki. Kot vojak je bil v Golzovi šoli in vso njegovo stremenje je šlo za tem, kako uveljaviti vojaško premoč. A ni se mu posrečilo. Prvi poraz je doživel z Albanci in z vojno v Tripolitani. To je mnogo škodovalo njegovemu ugledu. Umel pa tudi ni armade obvarovati notranjih preprirov. Ustanovila se je liberalna liga oficirjev, ki je strmoglavila Mahmuda 16. junija 1912.

A še enkrat ga je dvignila mladoturška stranka. To je bilo takrat, ko je polkovnik Enver bej udrl v vladno polačo in prisilil z revolverjem v roki Kiamil pašo, da je odstopil. Diktiral je Enver bej sultanu pismo, s katerim se imenuje za velikega vezirja Mahmud Šefket paša. Ob tej priliki je bil tudi prejšnji vojni minister ustreljen in že takrat je bilo sklenjeno, da mora pasti tudi Mahmud. Častniki liberalne lige so le še čakali, da se sklene mir. In 11. t. m. so izvršili svoj namen, ki se jim je popolnoma posrečil.

A ne samo zadnji steber mladoturške stranke je bil Mahmud Šefket paša, nego tudi zadnji bojevnik evropske Turčije. Pred štirimi leti se ga je pozdravljalo kot reorganizatorja turške vojske in Turčije sploh. A motili so se oni, ki so to upali. Evropska Turčija nima več življenske sile. Obstanek ima le še kot azijska država v Siriji in Mali Aziji. Alah ji je sicer zaenkrat milostno ohranil evropsko glavno mesto, a v Carigradu vlada in poveljuje le družba klativitezov, častihlepnežev, intrigantov in morilcev. S krvjo oškropljeni zasedajo prva

PODLISTEK.

Branislav Nušič:

Čari.

Iz „Ramazanskih večerov“.

Dalje.

Ko pa je preteklo še nekaj mesecev in je Seliha porodila dečka, tu — bi videli Halil-efendija! Premajhen mu je kraj, preozke so mu ulice. In kako čudni se mu zde ljudje. Pripoveduje jim, da je postal oče, da ima sina. Srečo mu voščijo, ali zastonj, oni se ne vesele tako kakor on, ne ihte ginjeno, ne smehljajo se srečno in ne hvalijo Alaha tako, kakor on.

In darila! Koliko daril prinaša Selihi in ji poljubljuje lase, čelo, oči, usta, lica in vrat. Takoj pa se obrne tudi k Hatuš-Hanumi ter jo istotako poljubljuje in ljubkuje. Ni pozabil iti še isto uro v čamjo, da položi svoj dar in da obdari svoje reveže. Onim psom pod svetilko, na vogalu občinske hiše je pa kupil tokrat za tri metalike kruha. Naravno, da se je on veselil, ali Hatuš-Hanuma?! Nosila je otroka, ga poljubovala in uspavala. Če je jokal, ji je bilo to sedaj slajše, kakor prej pesem slavca, ko je sedela v večernem mraku na vrtu. Ljubo ji je bilo, ako je otrok jokal, kajti ako je bil tiho, se ji je zdela hiša kakor izmrta. Ako je pa jokal, so bili vsi prostori oživljeni, polni so omega, po komur je ta hiša tako dolgo hrepenela.

Halil-efendi pa je samoobsebi umevno imenoval dečka Hudavery. Hatuš-Hanuma ga je pa klicala Paša in vsi so se ji pridružili.

Tudi Seliha se je veselila, ali to je bilo materino veselje. Drugega veselja ni poznala.

Tako se je naselilo veselje v hiši Halil-efendija in sanje, ki jih je nekdanj sanjal, so povzele dejansko obliko. In zakaj tudi ne? Saj niso bile več prazne sanje. Ali ni imel sedaj res sina, kateremu je dal ime, ki ga je smatral za nekaj vzvišenega? Drugega ni več treba, kakor da ga alah ohrani zdravega. Ko odrase in konča šole, bo postal častnik, potem bej, kasneje paša in služil bo sultanu.

In sultan bo izvedel njegovo ime in tudi očetovo, Halil-efendijevo. Potem ne bo več (Halil) colninski uradnik z mesečno plačo štirih sto pijastrov, nego se bo preselil k sinu v Štambul. Tamkaj bo imel Hudavery-paša svoj serajl in on in Hatuš-Hanuma bosta vodila sinu gospodinjstvo. Zakaj Hudavery-paša ne bo imel več časa za take malenkosti. Posvetiti bo moral svoj čas sultanu, s katerim se bosta pomenkovala o vladnih poslih.

Medtem pa ko je Halil-efendi tako sanjal, sanjala je tudi Seliha sen; sen katerega ni nikomur zaupala in za kar ji je nedostajalo tudi poguma. Čari je, kupi se jo in zopet proda. Že sedaj je v drugih rokah in kdo ve, kaj jo še čaka. Njo se lahko spodi, ali odpusti, ali proda. Sedaj pa je porodila svojemu gospodu dečka, ter mu napravila toliko veselja; ali bi ne bilo pravično, ko bi jo

poleg Hatuš-Hanume vzel za ženo? Saj se je le redkokdaj pripetilo, da oni, komur je čari porodila dečka, ne bi vzel matere za ženo. Ali bo Halil-efendi tudi tako ravnal? To je, o čemur sanjari Seliha noč in dan,

Paša, Hudavery-paša, pa vidno dorašča. Ako se mu sleče hlačice in ako se mu jih hoče prihodnjč zopet obleči — glej, že so mu premajhne. In ta glavica! Saj pravzaprav že ni več glavica, nego glava in vidi se, da je rojen le za pašo. Krasne oči ima, oči Selihe, vse drugo pa je podobno Halil-efendiju.

Ako hoče Hatuš-Hanuma napraviti svojemu efendiju posebno veselje, treba ji je le sledeče povedati:

„Efend'm, usta, čelo, nos, vse je podobno le tebi?“

Vohče pa živi mali mož prav kakor paša. Ne ve se prav, kdo ga bolj razvaja: ali Seliha ali Hatuš-Hanuma. Naravnost kregata se, kdo ga bo povil, ali kdo mu bo kaj ponudil. In te dve ženi, ki nista bile niti trenotek ljubosumni, ko sta si delile ljubezen enega in istega moža, postali sta naravnost egoistični, če se je šlo zato, da si pridobita ljubezen tega otroka. In prišle so ure, v katerih je Seliha težko trpela. Če je semtertja malega Pašo zazibala v spanje ter ga poljubljujoč ljubkovala, mu je revica šepetala:

„Vzeli te mi bodo, saj si njih, mati tvoja pa je še vedno čari.“

Daije.

mesta in izpodrivajo drug drugega zopet s krvjo. In čudno ni, ako ti ljudje nimajo smisla za interese države, za potrebe ljudstva. Med tem pa vre v Aziji. Armenski nemiri, divji Kurdi, ljubosumnost Arabcev proti Osmanom, vse se nekam pripravljajo za izbruh. Carigranski mogočniki, pa se ne upajo poslati domov niti anatolskih čet izpred Čataldže, ker se boje, da nastane tudi v Aziji zadnji boj za nekdanje tako mogočno turško carstvo.

POLITIČNI PREGLED.

Parlament.

Ker so začeli Rusini, združeni z češkimi agrarci v državnem zboru obstrukcijo, da zabranijo sprejetje finančnega načrta, je skoraj gotovo, da se državnim uradnikom, ki željno pričakujejo službeno pragmatiko, ne bo moglo olajšati neznošno gmotno stanje. Ker pa vsled nesprejetega finančnega načrta tudi dežele ne dobe pričakovanih dohodkov iz davka na žganje, bodo morali tudi učitelji še nadalje stradati.

Zbornica obravnava sedaj proračunski provizorij, katerega mora spraviti vlada pred koncem tega meseca pod streho. Tudi tej predlogi je pretila obstrukcijska nevarnost, katero so vlada in stranke večine preprečile le s tem, da so se zedinile, da finančni načrt ne pride na vrsto v tem poletnem zasedanju. Sicer pa izjavljajo češki agrarci že zdaj, da zadene finančni načrt v jesenskem zasedanju še na večje težkoče. Slaba tolažba za državne uradnike in učitelje!

Deli naj se deželni šolski svet na Štajerskem.

Tako je zahteval te dni v državnem zboru klerikalni poslanec dr. Verstovšek. Mi bi ne imeli nič proti delitvi v nemški in slovenski oddelek, če bi to klerikalci zahtevali v slovenskem, ne pa v klerikalnem interesu. Toda delovanje kranjskega deželnega šolskega sveta, kjer klerikalna večina na najostudnejši način mrcvari učiteljstvo, ki se ji politično ne pokorava, kaže, da je bolje gostovati pri tujcu kot pa pri rodnem bratu.

Finance mestnih in kmečkih občin

naj vlada hitro in temeljito zboljša. Ta predlog sta stavila zadnje dni v državni zbornici dva nemška poslanca. To izboljšanje naj bi se doseglo na naslednji način:

1. Občine naj se odškodujejo za posle v prenešenem delokrogu;

2. Gospodarska podjetja občin, ki služijo javnosti, naj se oproste pridobninskega davka;

3. Občinsko premoženje in volila občinam v dobrodelne namene naj so prosta vseh pristojbin. Vrhtega zahteva predlog še druge ugodnosti za občinske blagajne.

Nova ogrska vlada.

Po Lukacsevemu padcu je sestavil novo ogrsko vlado znani bivši zbornični predsednik Tisza, ki tepta z nogami ustavne pravice opozicijskih poslancev. V njegovo ministrstvo je vstopila večina ministrov Lukacsevega kabineta. Važno za Hrvate je dejstvo, da bivši minister Josipovich ni hotel

vstopiti v novo vlado, ker se ne strinja z nazori novega ministrskega predsednika, ki se zavzema v smislu nekdanjega Kluenovega sistema za nasilno politiko na Hrvaškem. Hrvate čakajo torej še hušji časi. Sicer pa se napoveduje Tiszovi vladi kratko življenje, ki se bode končalo ne z zmago vladne večine, niti z zmago opozicije, temveč z vojaško diktaturo, ki edina lahko varuje koristi dinastije, pa tudi koristi drugih narodnosti na Ogrskem proti samopašnim magnatom vladne ali opozicijske baze.

Razpoloženje na Ogrskem.

Tisza je prevzel vladne vajeti na Ogrskem. Posledica temu je, da je doseglo razburjenje javnega mnenja vrhunec. Opozicija prorokuje Tiszinemu stremljenju žalosten konec, in opozicijsko časopisje celo povdarja, da ni pri tem boju izključena osebna nevarnost ministrskega predsednika. Socijalisti gredo v svojem sovraštvu do Tisze tako daleč, da povdarjajo, da za odstranitev tega moža ni nobeno sredstvo preslabo.

Nasproti temu povdarja Tisza in njegovi privrženci, da se mora boj med vladno stranko in opozicijo v korist Ogrske dobojevati do konca. Zato bo predložil, če bo treba, državni zbornici predlogo, po kateri izgubi oni poslanec, ki se upira odredbam zborničnega predsednika, svoj mandat in pasivno volilno pravico. Tako upa Tisza ukrotiti opozicijo in ne služiti ogrskemu ljudstvu, temveč maloštevilnim ogrskim magnatom, ki se boje za svojo politično moč.

Dr. Karel Triller je odložil

svoje mandate. Odložil je mandat kot deželni odbornik, kot deželni poslanec, odpovedal se je pa tudi častnemu mestu podžupana ljubljanskega mesta in izstopil iz mestnega sveta. Povod temu so napadi, katerim je bil Triller zadnje dni izpostavljen zaradi znanega glasovanja v prid dr. Šusteršiču, in ki so izhajali iz najradikalnejših vrst narodno-napredne stranke. Zdi se nam, da bi bilo na mestu malo manj radikalnega zabavljanja, pa več radikalnega dela, na drugi strani pa manj prenaplajene užaljenosti.

Mahmud Šefket paša,

turški ministrski predsednik je bil dne 11. junija umorjen. Šefket paša je oni mož, ki je potlačil leta 1909 protirevolucijo sultana Abdul Hamida, ki je hotel z zvestimi četami zopet odpraviti ustavo, katero so izsili za turško državo Mladoturki. Zaradi tega so Mladoturki sultana Hamida odstavili, kar je izvršil Šefket paša s svojim armadnim zborom po zmagi nad sultanovimi četami. Tako je rešil domovino absolutizma. Šefket pa je tudi oni mož, ki je prevzel po odstranitvi velikega vezirja Kiamil paše in po umoru vojnega ministra Nazim paše vlado nad nesrečno turško državo. Pot do vlade si je nadelal s tem, da je zavrgel načrt Kiamilove vlade, ki je hotela tudi za ceno „svetega“ mesta Odrina z balkanskimi zavezniki skleniti mir, in da se je postavil na stališče, da se mora Odrin z nadaljevanjem vojne rešiti. Nikakor pa dejansko ni izpolnil obljube, ker je po nepotrebnem večmesečnem vojevanju sklenil

mir brez Odrina vsekakor pod slabšimi pogoji, kot bi ga sklenil prednik Kiamil, ker je bila Turčija še lastnica mogočnih trdnjav Odrina, Janine in Skadra.

Šefket paša je tako združil na svoje rame krivdo za odstavljenega sultana Hamida, umorjenega Nazim pašo in za neuspehe pri sklepanju miru. V tem je tudi iskati vzrok njegove smrti, ki nosi značaj političnega umora.

Odnosaji med balkanskimi zavezniki

so zelo napeti. V Macedoniji, ki tvori jedro prepira, je zbranih okoli 800.000 mož, ki čakajo povelja, da se navale na nasprotnika, ki so mu bili pred nekaj tedni sobojevniki. Kako resna da je situacija, se vidi iz pisma, ki ga je poslal ruski car Nikolaj srbskemu kralju Petru in bolgarskemu kralju Ferdinandu, svareč pred bratomorno vojsko in ponujajoč svoje razsodništvo. Ne dvomimo, da bo imel ta carjev korak zaželjen uspeh, ki je bil na vsak način že zagotovljen vnaprej, ker bi se car drugače pač ne izpostavil osebno. Videti je že rahle posledice tega pisma. Srbija izjavlja, da ne bo takoj anektirala macedonskih pokrajin, katere je bila zasedla, ampak da bo najprej poskusila z vsemi mirnimi sredstvi doseči revizijo srbsko-bolgarske pogodbe. Nadalje je navetovala Srbija Bolgariji demobilizacijo, da se zniža stanje čet na četrtino sedanjega stanja. Bolgarija baje temu predlogu pod gotovimi pogoji ni nasprotna. Ko pritisnejo še velesile, bodo se gotovo pripravljajoči se zavezniki mirno pobotali.

Poljaki balkanskim Slovanom.

Odlčni Poljaki so poslali jugoslovanskim univerzam, odličnim vladnim krogom in glavnim listom v Belgradu in Sofiji naslednjo spomenico:

Še vedno polni veselja in navdušenja, ki so ga povzročile velikanske zmage balkanskih Slovanov v srcih Poljakov, čujemo z žalostjo, da so se pojavili med zavezniki spori. Ali ne spominja žalostna zgodovina poljska naših balkanskih bratov, da zmaga ni vse, temveč da je treba sloge, da se ne sme nuditi sovražniku priložnost veseliti se slovanske nesloge. Če sta Francija in Španija po sporih radi Maroka sklenili zvezo, kaj naj razruši zvezo onih Slovanov, ki so skupno premagali svojega tlačitelja. Naravna pamet, skupne koristi, skupna slava zahteva to. Vaša slova je Vaša in naša moč. Evropa gleda na Vas. Vi jo boste prisilili, da Vas občuduje v miru in v vojni.

Novo bulgarsko ministrstvo

sestavlja znani dr. Danev. Kakor je znano, je prejšnji ministrski predsednik Gešov odstopil s svojim kabinetom, ker je bil mnenja, da v teh za Bolgarijo težkih časih ne more prevzeti odgovornosti vlada iz ene politične stranke, temveč da je treba za to vlado, ki je sestavljena iz zastopnikov vseh večjih političnih strank, ki naj tako prevzamejo odgovornost za ukrepe v spornih vprašanih balkanskih zaveznikov. Tako koalicijsko vlado je hotel ustanoviti dr. Danev, kar pa se mu ni posrečilo, ker načelnik demokratske stranke Malinov ni hotel vstopiti v kabinet.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

V boljše razumevanje mojih opazovanj in vtiskov o Ponilju nekaj pripomb o kulturi in verstvu starih in sedanjih Egipčanov.

Egipčane poznamo kot morda najstarejši kulturni narod. Eden glavnih znakov kulturnosti je literatura, ki so jo Egipčani imeli v obilni meri, kakor se da dokazati iz tisočletnih spomenikov, ki je pa žal, izgubljena. Pisava Ponilčanov je obstajala iz podob, slika je nadomeščala besedo, n. pr. mesto iz črk sestavljene besede golob je bila upodobljena slika tega ptiča, mesto skupine črk solnce je stala podoba solca in po teh slikah so čitali Egipčani. Ker je bil ta način pisave jako zmeden, so začeli sestavljati različne slike, posamezne dele okrajševati, jih združevali v gruče, zaokrožili in tako storili nekako stenografijo, ko so jo uporabljali zlasti za pisanje na papirusu, praočetu današnjega papirja. Ta pisava se je nazivala hieratična. Še bolj priprosto je bilo pisanje poznejšega časa t. zv. demotično, v katerem se prvotne živalske slike jedva še spoznajo. Pod vplivom grške kulture izgine sčasoma skoro popolnoma težka prvotna pisava, se nadomesti z grškimi črkami in le za one glasove, za katere grški alfabet ni imel znakov, (š, ch) se vporablja zelo spremenjene prvotne slike. To je takozvani koptski alfabet, zadnji način egiptске pisave pred zdaj veljavno arabsko.

Umevno je, da je bila prvotna težka pisava, ki jo nazivamo z grškim imenom hieroglifska, umljiva le maloštevilnim staroegipčanskim izobražencem in da je prizadevala evropskim raziskovalcem mnogo preglavice, francoski učenjak Champollion je naposled primerjaje napise na znameniti Rosettski plošči, ki so bili sestavljeni v staroegipčanskem, koptskem in grškem narečju, katerih vsebina se je pa dobesedno vjemala, prišel do razčrkanja kraljevega imena „Ptolomej“ in na tej podlagi vedno dalje iskaje sestavil nekaj ključ za egiptovski alfabet. Po njem pričeto delo so nadaljevali drugi strokovnjaki in prišli do najlepših uspehov, do rezultatov, ki skoro povsodi potrjujejo mnenje in naziranje prvega evropskega zgodovinarja Egipta, pred 2500 l. živečega Grka Herodota, čegar opisu in zgodovini Egipta so se do pred dobrimi 100 l. nevarno posmehovali.

Prvotno versko naziranje Ponilčanov je bilo kakor skoro pri vseh še barbarskih narodih, fetišizem, t. j. častili so gotove živali, ker so mislili, da si jih je izvolilo božanstvo za svoje bivališče in da se v njih razodeva. Tako so jim bile svete mačke, krave, krokodili, ihnevmoni, da, celo nekatere ribe in žabe. V največji časti so imeli svetega črnega bika z belo liso na čelu in mesečnim krajcem na desni strani, imenovanega Apis. Častili so ga predvsem v Memfisu in verovali, da se v njem pojavlja bog Ptah, patron imenovanega kraja. (Primerjaj belega slona v Siamu). Sploh je tedaj vsak okraj imel lastno božanstvo.

Sčasoma so prišli tudi Egipčani k spoznanju, da je človek gospodar narave in da si vsaj gotove

prirodne sile lahko podvrže. To spoznanje se pojavlja očitno v vpodabljanju bogov in boginj o človeški podobi. Da bi pa ne bilo kake zamere in morda tudi, da bi se ljudstvo vživelo ložje v premembo, okrasili so človeško podobo onih bogov in boginj, ki so jih prej častili v živalski podobi, z glavo ali vsaj s karakterističnim znakom dotične živali. Tako se postavlja bog Amon z ovčjo glavo nad človeškim telesom, različne boginje, ki so jih prej smatrali za prebivajoče v kravah, krase nad človeško glavo rogovi i. t. d. V tem času verujejo Ponilčanje še na razvrstitev bogov po dostojanstvu. Prvak vseh je bog Ra, zelo v časti nekdanji dobrotni, zahrbtno umorjeni vladar Egipta Oziris in njegova žena Izis. Dobrotni Horus, Ozirisov sin oživi zopet očeta, ki postane vladar v podzemlju.

Kot naravno ljudstvo je prebivalstvo Egipta že od nekdanj spoznalo vpliv velikih prirodnih prikaznij, zlasti zvezd in solca, in naravnalo svoj koleidar po njegovem teku. Kot povzročitelj egiptovske rodovitnosti je bilo solnce v velikih časteh, predstavljali so si je kot pisanega sokola ali vsled njegove okrogle postave kot hrošča-govnobrbca (skarabeus). Ko je v srednjem veku bilo Tebe središče države, so združili ondoto domače božanstvo Amona s solničnim božanstvom (Re) in častili Amon-Reja kot največjega boga, mu sezidali mnogobrojna svetišča in mu odkazali k proslavljanju — bolje njegovim duhovnikom — velikanska darila in skoro ves plen zmagovitih vojsk. Slava Amonova je trajala — četudi začasno pretrgana po vspehu konkurenčnih bogov — do krščanstva in znano je, da je Aleksander Veliki počastil oazo

Narodno-gospodarstvo.

Razredna loterija.

Pred kratkim se je objavil načrt igranja za razredno loterijo, ki začne poslovati v novembru. Poglavitne točke tega načrta so naslednje:

Prva razredna loterija obsega 100.000 srečk, na katere pade v petih žrebanjih (razredih) 50.000 dobitkov, ki se izplačajo brez vsakega odbitka v denarju, in so popolnoma prosti kolektivine.

V prvih štirih razredih se izžreba po 2500 dobitkov, v petem razredu pa ostalih 40.000 dobitkov.

Vsega skupaj se izsrečka tri četrtine vseh igralnih vložkov, torej 14.450.000 kron in sicer stopnjeva od 347.000 kron v prvem razredu do 860.000 K v četrtem razredu in 11.875.200 kron v petem razredu.

V prvih štirih razredih znašajo največji dobitki 60.000, 70.000, 80.000 in 100.000 kron. V petem razredu znaša največji dobitok 300.000 K, kateremu sledijo dobitki po 200.000, 100.000, 60.000, 50.000 kron itd.

Vrhutega vsebuje peti razred še premijo 700.000 kron, ki jo dobi ona srečka, katere je bila najzadnje izžrebana z zneskom najmanj 2000 K. Tu odloči torej slučaj, kateremu dobitku petega razreda med 2000 in 300.000 kron pripade ta premija.

Najnižji dobitki v posameznih razredih znašajo: 80, 120, 160, 200 in 300 kron.

Posamezne srečke so označene s številkami od 1 do 100.000. Srečke se izdajajo le v položnicah za vsak razred (razredne srečke.) Izdaja razrednih srečk se vrši v celih, četrtinskih in osminskih srečkah.

Vložek znaša pri vsakem razredu 40 kron za celo srečko, 10 kron za četrtinsko in 5 kron za osminsko srečko.

Cenejšje ali dražje prodajanje srečk je prepovedano. Ta cena razrednih srečk pa velja v drugem, tretjem, četrtem in petem razredu le za onega, ki s tem, da pokaže srečko prejšnjega razreda, dokaže, da je že igral v prejšnjem, odnosno prejšnjih. Kdor vstopi v razredno loterijo šele potem, ko je že kak razred odigral, ima doplačati vse zneske za one razrede, ki so že igrali. To pa raditega, ker odpade po gorenji razvrstitvi največ šans na peti razred.

Srečka, ki se je izžrebala v prvem, drugem, tretjem ali četrtem razredu, ne igra več v višjem razredu. Igralec, čegar srečka je bila izžrebana v prvem, drugem, tretjem ali četrtem razredu, lahko igra v ostalih razredih le tedaj, ako se kupi srečko z drugo številko in doplača zneske vseh onih razredov, ki so že igrali.

Razredna srečka utemljuje prvič pravico do udeležbe na igri v določenem razredu, drugič pa pravico, da se po plačilu le ene razredne vložke dobi srečko z isto številko za prihodnji razred. Ako se torej hoče igralec, čigar srečka ni bila izžrebana, udeležiti igre še v nadaljnjih razredih, ima tam, kjer je kupil prvo srečko, kupiti obnovitveno srečko. Plačati pa mora vložek in pokazati srečko onega razreda, ki je zadnji igral in to najkasneje osem dni pred začetkom prihodnje igre. Igralci, ki zamude ta rok, izgube pravico do obnovitvene srečke.

Sive, kjer so ga duhovniki velikanskega tamošnjega Amon-Rejevega svetišča sprejeli kot sinu tega božanstva.

Stari prebivalci Bilad el Mazr, kakor nazivajo Arabci Egipt, so verovali v posmrtno življenje. Mislili so si, da umrli stanujejo na krasnih poljanah, kjer raste 7 kololcev visoko žito, ki je zanjejo kakor pred smrtjo. Da bi ranjki ne pogrešali nikakih dobrot prejšnjega življenja, sezidali so jim sorodniki obširna grobišča, kjer se lahko prosto gibljejo, pokladali v grobove darila in jedila in celo majhne podobice predstavljajoče sužnje, ki jih pokojnik s čarobno zakletvijo vzbudi v življenje, da mu pomagajo pri delu. Da bi rajnik postal deležen vseh zabav in časti, ki jih je vžival v življenju, poslikali so potomci stene grobišča z zelo živimi posnetki in prizori njegovega prejšnjega delovanja. Pozneje so prišli do naziranja, da se posmrtno življenje nadaljuje v podzemlju, kraju, ki ga solnce obseva ponoči. Zelo razširjeno je bilo tudi naziranje o obstoju duše, ki po smrti človeka zapusti in leta po svetu v ptičji podobi, ki se pa poljubno vrne v človeško telo, ako je dobro ohranjeno. Da bi se to omogočilo, preparirali so truplo da ni zgnilo in razpadlo s tem, da so gnijoče dele: možgane, srce in obisti vzeli s telesa, ostalo truplo pa balzamirali, povili v platnene odeje in ovoje in pokopali. Na ta način se je posrečilo trupla tako dobro ohraniti, da se po 5—6000 letih pri teh mrljičih, zvanih mumije, še izvrstno razločijo poteze v obrazu.

Dalje.

Ako se hoče v zadnjem razredu kupiti obnovitveno srečko, se mora dokazati, da se je plačalo vložke vseh razredov, ki so igrali. One srečke, ki niso bile pravočasno obnovljene, se lahko prodajo novo vstopivšim igralcem. Prodajalec srečk ima dolžnost, da proda onemu igralcu, ki je pravočasno zahteval obnovitev, novo (delno) srečko potem, ko je uničil srečko prejšnjega razreda.

Izplačalo se bo dobitke proti izročitvi onih srečk, ki so zadele. Izplača se ves znesek, ne da bi se kaj odtegnilo; osebno se ne bo odtegnila kaka pristojbina za dobitke.

Dobitki, ki presegajo znesek 2000 K za celo srečko, se izplačajo (in sicer tudi vse k tej srečki spadajoče delne srečke) pri generalnem ravnateljstvu državnih loterij, počenši z dnevom po igri. Nižji dobitki se izplačujejo pri tozadevnih prodajalcih, ki so označeni na srečki, in sicer osmi dan po igri dotičnega razreda.

Prodajalce plača država in ti ne smejo ničesar odtegniti od dobitkov.

Žrebanje se vrši na Dunaju javno po oblastveno določeni komisiji. Ob določenem času se vrže javno 100.000 zavrtkov s številkami v kolo za številke in 2500 dobitnih zavrtkov pryega razreda v kolo za dobitke. Slično se postopa z dobitnimi zavrtki v ostalih razredih. Onih 50.000 števil, ki stanejo po končanem žrebanju petega razreda v kolesu, so mrtve. Po končanem žrebanju vsakega razreda izda generalno ravnateljstvo seznam dobitkov.

* * *

Vsi, ki se zanimajo za to loterijo, naj se obrnejo direktno na Jadransko banko v Trstu, ali pa na kako njenih podružnic, kjer se lahko že sedaj priglasi za nakup srečk in kjer tudi dobi pravočasno vsa tozadevna poročila.

Na tedenski semenj v Kranju, dne 9. junija 1913 se je prignalo: 159 glav domače govede, — glav bosanske govede, — glav hrvaške govede, 7 telet, 227 prešičev, 2 ovaci. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 85 glav domače govede, — glave bosanske govede, 4 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 90 v za pitane vole, 86—88 v za srednje pitane vole, 82—84 v za nič pitane vole, — v za bosansko (hrvaško) goved, K 1'06 za teleta, K 1'16 za prešiče pitane, K 1'60 za prešiče za rejo.

DOPISI.

Iz Godešča pri Škofji Loki. V naši skromni in mirni vasi se malokdaj zgodi kaj za splošno javnost zanimivega. Zato pa tudi skoro nikoli ni kaj čitati v časopisih o nas. Tudi danes bi se gotovo ne oglašali v „Savi“, ako bi ne bili v to izzvani. Naš dobri znanec „Domoljub“ se nas je namreč spomnil. Oštel nas je po svoji stari navadi samo zato, ker se je pri zadnjem zborovanju našega Gasilnega društva pokazalo, da nas je tudi tu nekaj, ki nismo in ne moremo biti zadovoljni z delovanjem naše duhovniške stranke. Za kaj se gre, je razvidno iz sledečega: Naša vas je, odkar pomnijo stari ljudje, vsaj desetkrat že poskusila, kaj se pravi požar. Ob požaru nam je bilo uničeno celo imetje in takrat smo bili pod milim nebom največji reveži. Ker smo se hoteli proti nadaljnim nevarnostim požara kolikor mogoče zavarovati, smo pred tremi leti ustanovili lastno Gasilno društvo. Nikdar ne vprašamo nikogar po njegovem političnem mišljenju, če je ud društva, ali če pri komu gori. „Blížnjemu v pomoč“ to je naše društveno geslo in pod tem smo pripravljani tudi v bodoče delovati. Spričo tega je tudi bilo pri našem društvu vedno veliko navdušenje. Saj smo ga vsi podpirali, ker poznamo njega pomen in korist. Kakor druga društva, tako je tudi naše učlanjeno pri „Zvezi“, ki je bila ustanovljena že leta 1888. Ta „Zveza“ je bila dobra celih 25 let. Doslej se ni nihče izpodtaknil nad njo. Šele sedanji osrečevalci našega dobrega in vernega ljudstva, gospodarji pri deželnem odboru so si izmislili, da stara „Zveza“ ni več prava in brž so ustanovili novo. Pri tej bodo imeli poglavito besedo duhovniki in njihova stranka. In v to novoustanovljeno, klerikalno „Zvezo“ so hoteli vjeti tudi naše nestransko Gasilno društvo, obetajoč mu vse mogoče dobrote in ugodnosti. Toda na društvenem zborovanju, ki se je pred kratkim vršil, se je pokazalo, da velika večina udov ni za prestop v novo „Zvezo“. Le par članov je bilo zato in na te se seveda nismo mogli ozirati. Radi izida tega glasovanja se nas je torej v „Domoljubu“ hotelo očrtniti in dolžnost naša je, da stvar pojasnimo, da „Domoljubu“ povemo, kar mu gre, in da potem javnost sodi. „Domoljub“ nas je seveda že obsodil, da smo liberalci, ker se nismo hoteli udati duhovniški komandi. Natolcevanja „Domoljuba“ zavračamo s primernim ogorčenjem. Mi hočemo slejkoprej pri našem Gas. društvu delovati v človekoljubnem zmislu brez ozira na politično barvo, ker smo prepričani, da le v tem slučaju zagotovimo obstanek društvu, ki je pred vsem potreben. Kar pa se tiče našega delovanja in ravnanja izven društvenega okvirja, zato pač ne bomo vprašali „Domoljuba“ kaj smo in kaj smemo biti. Kot samosvoji avstrijski

državljeni in davkoplachevalci imamo tudi polno pravico misliti s svojo glavo. To naj si „Domoljubov“ dopisnik zapiše za uho, če še ne ve. Res dolgo časa smo se kmetje pustili voditi od naše, za lastni blagor vnete duhovne gospode in raznih mežnarjev in organistov, pa kaj se nam je v teh dolgih letih dobrega napravilo? Ali so mari večji davki in večje doklade, za nas od vseh strani stiskane kmete, kaka dobrota? Zapomniti si je treba, da so poslanci, ki smo jih po ukazu naših duhovnikov volili, glasovali za kanone, ki stanejo milijone, samo zato, da so se vladi prikupili! Na naše potrebe pa se niso ozirali doslej nič. Samo cesto pogledajte, ki vodi skozi našo vas, v kakem žalostnem stanu se nahaja! Ali se Vam ne smilijo ljudje in živina, ki mora po taki slabi cesti vleči težko natorjene vozove? Tudi regulacija Sore se nam je že mnogo let sem obetala, a Sora je še danes neurejena in nam še danes odnaša mnogo rodovitne zemlje! Čas je torej, da se tudi kmetje iz naše in sosednjih vasi enkrat vzdramimo, ker smo doslej spali. Samo za plačevanje in dajanje smo bili vedno dobri, zakaj bi tudi ne bili enkrat za prejemanje! Kmetje! Kmalu bodo nove volitve in takrat se združimo vsi, da strmoglavimo vse one naše voditelje, ki so nam pri dosedanjih volitvah obetali zlate gradove, pa nam še neslanega kropla niso izposlovali. — Toliko v odgovor pobožnemu „Domoljubu“! Če pa želi od nas še kaj več izvedeti, naj se le še kaj oglasi.

DNEVNE VESTI.

Bombe od zgoraj. Ena največjih modernih iznajdb je aeroplan, ki je omogočil človeku premagati zrak in dvigniti se dovoljno in v proračunani smeri v zračne višine. Ta iznajdba se izrablja posebno uspešno v vojski. Oblegalec se more dvigniti nad šotore oblegovalne armade in metati bombe v sovražnikove vrste in obratno, kar povzroča vedno velik fizičen in moralen učinek. Vse kaže, da ta način boja sega tudi v naše javno življenje. Razkritja in napadi Kamile Theimerjeve učinkujejo na našo javnost kakor bombe od zgoraj in sicer na obe strani. V klerikalnem taboru učinkujejo ta razkritja kakor bombe, ki se spuščajo v tabor spečih vojakov. Kakor probujeni in prestrašeni vojaki pozabijo v takem razburjenju na vse osebne razprtije, skušajo dobiti v roke svoje orožje, in zamenjajo večkrat obleko in orožje, prav tako se godi klerikalnim voditeljem. Dr. Krek proslavlja dr. Sušteršiča, Ljudska posojilnica pere dr. Sušteršiča. Nihče ne ho šteti dr. Sušteršiča med tiste ljudi, katerih gre dvanajst na tucat, vendar če dr. Krek proslavlja njegove politične zmožnosti, njegov pogum, njegovo plemenito in blago srce, ve vsakdo, ki je le enkrat pogledal za kulise klerikalne stranke, da so te izjave — odkritosrčne in da je pisec dal duška čutilom, katere je z veliko muko zaklepal skozi desetletja v okvir svojega srca. Drugače pa je, če razglašajo Ljudska posojilnica po listih „zaupnico“ dr. Sušteršiču. Ljudska posojilnica je namreč klient dr. Sušteršiča in tu se gre v prvi vrsti za razmerje med klientom in advokatom. Taka zveza ni samo denarna, ampak vedno tudi stvar zaupanja in je navadno za obe strani najbolje, če se o tej zvezi javno ne razpravlja. Položaj pa tukaj postane zaradi tega posebno kočljiv, ker je Ljudska posojilnica velik denarni zavod, njen zastopnik pa upliven politik. Iz dosedanjih razkritij se ne da posneti, kaj da ve Kamila Theimer o tem razmerju in če sploh kaj posebnega ve. Gotovo pa je, da s tem, da klient da zaupnico svojemu zastopniku, stvar ni prav nič pojasnjena. Dosedaj se Kamila Theimerjeva ni jasno izrazila, ali se tičejo njeni očitki le dr. Sušteršiča, ali tudi njegovega klienta ali ima pred očmi le postopanje njenega miljenca kot odvetnika ali kot politika ali oboje. Ljudska posojilnica je velik zavod z milijonskim prometom, ki mora dajati svojemu zastopniku lep zaslužek, ne da bi se moglo kaj očitati stranki ali zastopniku. Tak zavod vsaj ni v položaju, da bi zahteval od svojega zastopnika kako osebno žrtev. Če torej Ljudska posojilnica kaj takega trdi, vzame že ta točka njeni izjavi veliko vrednosti, sploh pa imajo take izjave v tem stadiju cele zadeve le ta pomen, da stvari ne pojasnijo, ampak jo le še bolj zmedejo.

Politična podivjanost. V tem smo si pač vsi edini, da je dr. Triller s svojim glasovanjem v prilog deželnemu glavarju v seji deželnega odbora z dne 31. m. m. zagrešil politično napako, ki je naravnost mučno učinkovala na napredno javnost, stoječo pod vtisom Theimeričnih razkritij. Dočim je dr. Triller smatral svoj korak za čin družabne kurtoazije povsem nepolitičnega značaja, je dostojna napredna javnost obsojala dr. Trillerjevo glasovanje, kot popustljivost in kot neumestno ter nepotrebno politično nobleso napram tako brezobzirnemu in neloyalnemu nasprotniku, kakor je S. L. S. Vsakdo, ki pozna dr. Trillerja, je pa prepričan, da je dr. Triller postal v dobri veri in zato se pač njegov korak lahko kritikuje, nihče pa ni bil opravičen, očitati mu postranske namene ali pa celo zahtevati od moža, ki si je stekel toliko zaslug za stranko, da naj zaradi politične zmote izvaja skrajne politične konsekvence. Kakor smo zadnjič odkrito označili svoje stališče z ozirom

na dr. Trillerjevo glasovanje v deželni odbor, prav tako moramo danes kar najodločneje obsojati ostudno gonjo, katero je izvestno ljubljansko časopisje uprizarjalo minole dni proti dr. Trillerju. Dostojni ljudje tako ne nastopajo niti napram političnemu nasprotniku, kaj še napram lastnemu pristašu. Dr. Triller je intakten značaj, nesebičen in dober človek, eden najodličnejših strankarjev, neutrudljiv delavec v različnih zastopih, izboren govornik in kot temeljit poznavalec zavoženega deželnega gospodarstva za nar. napredno stranko naravnost nenadomestljiv v deželni odbor. In kakor da bi imela stranka takih mož na razpolago, so se zaganjali v dr. Trillerja, ga osebno napadali in ga mučili z nizkotnimi podtikanki ter namigavanji toliko časa, da se je končno umaknil iz političnega življenja in odložil vsa od stranke sprejeta mesta. Nehote se vrine človeku misel, da so gotovi ljudje, ki glede zmožnosti ne segajo dr. Trillerju niti do kolena, izkoriščujoč nesrečno glasovanje v deželni odbor, namenoma inscenirali nedostojno gonjo proti dr. Trillerju, da bi ga iztisnili iz političnega življenja in da bi čimpreje nastopili — njegovo dedščino.

Telovadba v sokolskih društvih. Upravno sodišče je razveljavilo prepoved naučnega ministrstva glede telovadbe šolskih otrok v sokolskih društvih.

Umrla je danes opoldne gospa Terezija Prešern, rojena Gollmayer, mati pokojne soproge c. kr. notarja, g. Antona Slambergerja, v visoki starosti 80 let. Bodi ji zemljica lahka!

Javna produkcija gojencev Glasbene šole v Kranju se vrši danes v soboto, dne 14. rožnika 1913 v gimnazijski telovadnici. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina znaša za osebo 30 v. — Spored: I. Orkester z vsemi gojenki na godala. Haydn: Alegro di molto iz simfonije št. 94. II. Klavir. Gänshals; a) Otroška polka, Vera Ahlin; b) Poloneza, Marica Bratuša; c) V čolnu, Edita in Viktor Kotzbek; d) Galop, Marica Majdič; e) Sličica iz jezera, Angela Mrčan. III. Gosli s spremljevanjem na klavirju. Polašek: Uspavanka, Stanko Završnik; IV. Klavir, ozir. gosli in klavir. a) Gurlitt: Gavota, Vilko Rus; b) Behr: Vojaška koračnica, Pavla Rakovc, Viktor Kotzbek, gosli igra I. Prevc; c) Mayer: Nagajivost, Viktor Kotzbek; d) Zuschneid: Polka, Ivanka Pogačnik, Vilko Rus; e) Clementi: Alegro iz op. 36, Peter Rozman. V. Dekliški in deški zbor. a) Dr. B. Ipavc: Pomladanska; b) Narodna: Popotnik. VI. Kvartet na godalih. Bocherini: Kvartet št. 7., Slavko Hočevar, Alojzij Žirovnik, Slavko Završnik. VII. Klavir. a) Behr: Polka, Marta Colnar in Halka Colnar; b) Mayer: Plesek, Marica Likozar. c) Schultze: Sarašan, Milena Crobath, Renata Šavnik, Eva Globočnik. d) Clementi: Alegro iz op. 36, Halka Colnar. e) Oginski: Poloneza, Marta Colnar. VIII. Gosli. Homann: Alegro št. 120, Jože Jezeršek; Andante št. 187, Karl Zupanc. IX. Mešan zbor. a) Dr. A. Schwab: Zdrava Marija, sopran solo poje gđc. Slavica Grajzer. X. Klavir. a) Gurlitt: Stajerska, Renata Šavnik; b) Kraus: Hopsa konjiček, Eva Globočnik; c) Schumann: Zadovoljen kmetovalec, Milena Chrobat; d) Hofmeister: Valse noble II., Franc Krenner; e) Albini: Arlekinada, Boris Pirc; f) Schulz-Weida: Scherzo iz op. 224, Marica Jezeršek; g) Weber: I. Upanje na pomlad, II. Uspavanka, Anica Šavnik. XI. Gosli s klavirjem. a) Proch: Ali slišiš zvonjenje? Ferdinand Janša, Franc Krenner; b) Gebauer: Trio št. 9, Alojzij Tavčar, Marica Likozar. XII. Moški zbor. a) Gerbič: Zapihajte vetri! b) A. Nedved: Zvezna.

Natančnejši program 50letnice Nar. čitalnice izide te dni, za danes ga omenjamo samo v glavnih potezah, da se p. t. občinstvo ve ravna, ker udeležba zunanjih krajev obeta biti, po dosedanjih prijavah sodeč, izredno mnogobrojna. Dne 4. julija: Serenada častnim članom. Dne 5. julija: Slavnostna predstava v sokolski telovadnici. Dne 6. julija: a) Sprejem društev pred Mestno hišo; b) banket na vrtu gospe M. Mayrjeve s tukajšnjo godbo; c) obisk Prešernovega in Jenkovega groba; d) ljudska veselica v Zvezdi.

Ta teden so bila vabljena vsa narodna društva k slavnostim, povodom 50letnice Narodne čitalnice v Kranju. Ako bi se bilo katero društvo pomotoma prezrlo, naj se nam to blagohotno oposti ter se nam z dopisnico naznani, na kar bomo nemudoma poslali vse potrebne tiskovine za priglasitev z vabilni vred. Obsebi je umevno, da ni izključeno nobeno narodno in napredno društvo ter prosimo samo, da se v čim večjem zastopstvu udeleži te pomembne slavnosti! Prijave sprejema odbor.

V spomin na 50 letnico izda društvo lepe spominske plakete, ki bodo nosile silhueto (sliko) mesta Kranja in ki bodo krasno izdelane. Dobavi jih neka češka tverka.

Slavnostna predstava bo nudila gotovo umetniški užitek, vodstvo v katerega rokah so tozadavne priprave nam jamči v polni meri za to. Vsi odseki imajo marljivo vajo za vajo.

Slavno občinstvo mesta Kranja uljudno prosimo, da blagovoli prihodnje dni polo, ki bo krožila za prijavo k banketu, točno izpolniti! Na poli bodo označene same rodbine ter naj se vstavi v tozadavno rubriko število članov rodbine, ki se žele udeležiti banketa! Poleg rodbine se vabijo

potom pole seveda tudi gg. samci. Opozarjamo, da so prav posebno k temu banketu vabljene dame, ki se bodo, kakor se čuje, udeležile v obilnem številu. Kuvert 5 K. Priglase nedruštvenikov sprejema odbor.

Za udeležbo pri banketu izide posebno vabilo, kateremu se gotovo vsakdo odzove. Zunanja društva naj blagovolijo izpolniti v to svrhu jim poslane obrazce ter jih podpisane vrniti na jkasneje do 20. t. m.

Vsa tuja okoliška društva prosimo naj na dan 6. julija t. l. ne prirejajo svojih vesel. To prosimo ponovno, da ne bosta končno obe strani odškodovani.

Promenadni koncert je danes zvečer ob pol 9. uri. Spored: 1. Šebek: „Šumi Marica“, koračnica. 2. Lehár: „Balsirenen-valček“. 3. Zdražil: „Slavnost strelcev“, overtura. 4. Dr. B. Ipavc: „Domovina“, pesem. 5. Komzak: „Veseli potpuri iz koračnic“. 6. Koračnica.

Tukajšnja godba priredi jutri v nedeljo, dne 15. t. m. v gostilni gosp. Benedika v Stražišču ob 4. uri popoldne koncert. Vstopnina 30 vin.

Društvene znake nositi v šoli je deželni šolski svet v Ljubljani z razpisom z dne 19. maja l. 1913., št. 2987 na predlagi § 118, točka 2. definitivnega šolskega in učnega reda prepovedal tako učiteljskemu osebju kakor tudi veroučiteljem.

Poskušena tatvina. V ponedeljek ob 8. uri zvečer se je prikradel v ključarsko delavnico Vincenca Sokliča nek tat ravno ob času, ko so bili vsi domači v kuhinji pri večerji. Zamenjal je svoj jopič in klobuk, pobral nekaj boljše in delavne obleke, jo nesel v stranišče in jo zmetal na prosto, odkoder jo je nameraval neopaženo odnesti. Domači so opazili tujega gosta, a vkljub temu, se mu je še posrečilo pravočasno odnesti pete. Seboj pa je vzel samo ono, kar je bil zamenjal, vse drugo, kar je skozi okno zmetal, je moral pustiti. Sumijo, da je tatinski tiček nek Jakob Trapuš iz Trboja.

Godba prostovoljne požarne brnmba v Kranju priredi v soboto, dne 21. junija t. l. ob 8. uri zvečer veliko kresno veselico na vrtu g. Petra Kobala pri „Kroni“. Glej današnji inserat.

Birmovanje v kranjskem okraju se je primerno končalo z birmo v Smedlnku. Ko so fantje 4. t. m. za škofov sprejem postavljali mlaje je po domače Kaparjevemu iz Smedlnika padel mlaj na glavo in ga težko poškodoval. Drugi dan so reveža v najhujši vročini prepeljali v deželno bolnico. S to žrtvijo je menda zaključeno število škofovih invalidov izza zadnjega birmovanja.

Zamaknjena Johanca. O tem najnovejšem čudežu, katerega smo tudi že mi po zaslugi ocenili, piše Sl. Narod: Zamaknjena Johanca v Vodichah trpi svoje trpljenje! O tem so sedaj prepričane tudi one neverjetne dame Kranja, katere so pretečni petek napravile težavno in dolgo pešpot, romanje v — Vodice, pod vodstvom usmiljenke, katera jih uči ročna — dela! O tem romanju pripoveduje se sledeče: Hodile smo cele štiri ure; mislila sem, da bomo med potjo pele in govorile, kakor smo to delale kakor šolarice na šolskih izletih! Usmiljenka, ki je šla z nami, začela je moliti rožni venec, me smo morale samo ob sebi umevno za njo moliti, to je trajalo celo pot — 4 ure — bila je prava božja pot v — novi Lurd! Šle smo v Vodichah takoj k maši! Po maši sprejel nas je dekan iz Kranja, ki je bil slučajno v bližnji vasi Zapove, kjer se je vršila birma! — Kljub temu, da ljudstvo takorekoč oblega župnišče, kjer prebiva „zamaknjena Johanca“, posrečilo se nam je po zaslugi v tej zadevi vplivnega g. dekana priti v soho, kjer se gode čudeži. — Johanca je bila dopoldne birmanska botra, dela je imela ta dan še dovolj, kajti ta dan, ker je bil petek, morala je še „trpeti“! — Kmalu po našem prihodu preoblekla se je v belo perilo ter se vlegla na posteljo, katera je bila pogrnjena z rjuho, zaznamovano s črkami „IHS“!! — „Trpljenje“ se je pričelo! Johanca začela je zavijati oči, ter klicati neke nerazumljive besede v laškem jeziku! Čudna tišina je nastala v sobi, kjer vlada neznan smrad, mrzel pot je šel po meni, ko sem na lastne oči videla, da teče Johanci kri iz čela, rok, prsi in rame! Na to smo šle v prepričanju iz sobe, da je to čudež. Slišale smo tudi, da ljudje dotične rjuhe perejo in umazane vode ne izlivajo proč, temveč isto spravljajo ter rabijo za umivanje — ran! — Ker smo popolnoma tudi mi prepričani, da si soudeleženka tega ni izmislila, čudimo se, da se temu početju, ki je v zadnjem času pripeljalo ubogo ljudstvo tako daleč, da si je v svoji slepoti začelo z umazano vodo izmivati rane, ter si zastropjati kri — ni že enkrat stilo konca!

Pregledovanje konj. Ker se je pri preiskavi konj sodnijskega okraja Kranj našlo pet konj smrkavosti sumljivih, se morajo vsled razpisa c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 5. t. m. št. 14414, preiskati po uradnem živinozdravniku tudi vsi konji sodnijskih okrajev Škofja Loka in Tržič. Zaukaže se zaraditega v zmislu izvršitvenega ukaza k § 34 zakona o živinskih kugah z dne 6. avgusta 1909, da morajo vsi posestniki konj gotovo pripeljati svoje konje dne 20. junija ob 7. uri zjutraj na živinski trg v Škofji Loki iz občine Škofja Loka, ob 8. uri istotam iz občine

Stara Loka, ob 10. uri istotam iz občine Zminec in ob 2. uri pop. v Soro za občino Soro; 21. junija ob 8. uri dopoldne iz občine Selce na živinski trg v Selcih, ob pol 11. uri dop. iz občine Železniki na trg pred šolo v Železnikih, ob 3. uri popoldne v Podrošt in ob 4. uri pop. v Zalilog iz občine Sorica; 24. junija ob 8. uri dop. na Vidmajerjevo dvorišče v Poljane iz občine Poljane, ob pol 10. uri ravnolja iz občine Javorje, ob 11. uri v Gorenjo Vas iz občine Trata, ob 3. pop. pa v Trebijo iz občine Oslica; 25. junija ob 3/4 9. uri dop. v Tržič iz občine Tržič, ob 10. uri ravnolja iz občine Sv. Katarina, ob 11. uri ravnolja iz občine Sv. Ana, ob pol 3. uri pop. v Kovor iz občine Kovor in ob 4. uri v Križe pred staro šolo iz občine Križe k živinozdravniški preiskavi. Ako bi kateri posestnik ne pripeljal navedenega dne ob določenem času vseh svojih konj k preiskavi, bode v zmislu § 60 gori navedenega zakona kaznovan z zaporom do 3 mesece ali z denarno globo do 1000 kron, njegovi konji pa se bodo preiskali drugikrat na njegove stroške.

Veselico prirede Škofjelovski železničarji v nedeljo, 15. junija 1913 v proslavo 25letnega službovanja dveh delavcev, v gostilni gosp. Indiharja v Rakovici pri Kranju. Na vspredu je: godba, ples in prosta zabava. Vstopnina je prosta. Začetek ob 3. uri uri popoldne.

Iz Srednjega Bitnja. V ponedeljek zvečer je udarila strela v pd. Gracerjevo hišo in ubila gospodarja Ignacija Oraniča, ki se je v tem usodnem trenutku nahajal s svojim 11 letnim sinčkom v hiši. Bil je na mestu mrtev, fanta pa so z velikim trudom komaj spravili k zavesti. Ker je bila strela vodena, se hiša k sreči ni užgala. Mož, star 36 let, zapušča ženo in otroka.

Vesovo. Volitev občinskega odbora za tukajšno novoustanovljeno občino se bode vršila dne 23. junija 1913. l. Glasovanje se prične ob 9. uri in sklene ob 11. uri dopoldne, na kar se bode štel glasove. Vsak volilni razred voli 4 odbornike in 2 namestnika. Volitev se vrši v hiši posestnika Franceta Gašperlina na Trati.

Vodovod za občino Hrastje se prične v najkrajšem času graditi. Vsa tozadavna dela je oddal deželni odbor posameznim podjetnikom. Skupni gradbeni stroški so proračunjeni na 66.000 kron. K stroškom prispeva država 40%, t. j. 26.400 K, dežela 30%, t. j. 19.800 K in občani ostanek 30%, t. j. 19.800 K.

Pasja in mačja zaprtija. Ker je ugriznil in kmalu na to poginil v Virmašah — kakor smo že zadnjič poročali — domača pes hišno gospodinjstvo in ni izključeno, da je bil pes stekel, je odredilo okrajno glavarstvo v Kranju do preklca pasjo in mačjo zaprtijo za občini Stara Loka in Škofja Loka. Dokler traja zaprtija, mora biti vsak pes po noči in po dnevu zanesljivo priklenjen ali pa mora imeti proti popadanju varen nagobčnik in se ga mora razun tega še peljati na močni vrvi. Mački in mačke pa morajo biti zaprti.

Nagla smrt. Dne 6. junija okoli 5. ure zjutraj našja je gostija Marija Černivc na poljski poti med Pivko in Naklem 57 let starega užitarja Janeza Kuharja iz Pivke mrtvega. Kuhar je šel malo preje od doma. Ker je bil epileptičen in je ležal na obrazu, se domneva, da ga je napadla ta bolezen in ker je padel na obraz, se je zadušil.

Občinski lov občine Tržič je dne 7. junija t. l. na javni dražbi v Tržiču izdražil za čas od 1. julija 1913 do 30. junija 1918 proti letni najemini 260 K gospod Franc Ahačič, posestnik v Tržiču, št. 47.

Proslava 25letnice obstoja novomeškega „Sokola“. Dne 10. avgusta t. l. proslavi novomeški „Sokol“ svojo 1/4 stoletnico, združeno z zveznim izletom in župnim zletom v Novem mestu. Ker naj bi bilo to slavje najlepši narodni praznik in manifestacija sokolske misli, se bratska društva vljudno prosijo, da se ozirajo na to prireditve, ter se v čim častnejšem številu udeležijo. Nazdar! Odbor!

Postojnska jama. Upravništvo postojnske jame je tudi za leto 1913. dovolilo znižano vstopnino 2 K za srednješolsko in ljudskošolsko mladino v delavnikih, ob nedeljah pa 1 K. Vstop v jamo pri električni razsvetljavi je dovoljen vsaki dan dop. ob 3/4 11. uri in popoldne ob 1/2 4. uri do 31. oktobra. Ta olajšava pa je dovoljena le onim učencem, ki se izkažejo s potrdilom šolskega vodstva ali zadnjim šolskim izpričevalom.

Za invalide. Dne 18. avgusta 1913 kot na najvišji dan Njega veličanstva cesarja Franca Jožefa I. se bodo razdelile tretjič obresti „ubožne in invalidske ustanove razpuščenega kranjskega vojaškega vereranskega društva“ in sicer v znesku K 756. — Pravico do njih imajo za leto 1913: 1. ubogi člani razpuščenega kranjskega vojaškega veteranskega društva v Ljubljani, odnosno njih vdove; 2. če sploh ni takih prosilcev: a) pred sovrážnikom invalidni postali, v kako kranjsko občino pristojni vojaki, b) pred sovrážnikom za službo nesposobni postali vojaki avstro-ogrske monarhije sploh. — Prošnjam za obdaritev iz te ustanove je priložiti rojstni (krstni) list, od pristojnega župnega, odnosno občinskega urada napravljeno npravstveno in ubožno spričevalo, iz kojega zadnjega se dajo pridobitne, imovinske in

rodbinske razmere natanko posneti, kakor domovinski list, nadalje tudi dokazilo, da je bil prosilec, odnosno soprog prosilke član razpuščenega kranjskega vojaškega veteranskega društva v Ljubljani, ali da je postal pred sovražnikom invalid, oziroma za službo nesposoben. Koleka proste prošnje je vložiti potom županstva najpozneje do 22. junija t. l. Prepozno ali ne na predoznačen način vložene kakor pomankljivo opremljene prošnje, se ne vpoštevajo.

Redka sreča. Državna srečka od leta 1864., serija 1633, št. 7., kupljena pri Jadranski banki v Trstu in istotam deponirana, je bila 1. t. m. izžrebana z glavnim dobitkom od 300.000 kron, kateri znesek se je imejitelju srečke takoj izplačal. Oziraje se na novouvedeno državno razredno loterijo, katera prične delovati dne 1. novembra, t. l. in o kateri smo že na drugem mestu današnje številke lista poročali, opozarjamo naše cenjene čitatelje, da Jadranska banka v Trstu, kakor tudi vse njene podružnice že danes sprejemajo prijavo za nakup teh srečk, pri katerih želimo našim cenj. čitateljem isto srečo, kakor pri gori omenjeni državni srečki od l. 1864.

Avtomobilski tekma. Okrajno glavarstvo razglašja, da priredi tudi letos in sicer v času od 22. do vštetelega 29. junija c. kr. avstrijski klub vožnjo v preiskus avtomobilov za ture pod označbo „avstrijska vožnja čez planine.“ V soboto 28. junija vozijo avtomobili skozi kranjski okraj in sicer pridejo iz Cerknega na Goriškem ter vozijo skozi vasi Trata-Gorenjavas-Poljane v Škofjo Loko in od tod čez Kranj-Tržič-Sv. Ano-Ljubelj. — Vožnje udeležijo se tudi člani cesarske hiše. Glavarstvo pozivlja prebivalstvo, da ne dela vozečim se avtomobilistom nikakih zaprek, temveč da jih, če potreba, podpira in da se ta dan vsaj zjutraj in dopolne promet po omenjeni deželni in državni cestni progi kolikor mogoče omeji in kar najprevidneje vozi. Strogo se je držati cestno-polijskega reda, zlasti kar se tiče izogibanja. Vozniki naj, ko zapazijo avtomobile, stopijo iz vozov in konje primejo za uzde. Prebivalstvo naj se nikar ne zbira na cesti, ker bi bilo to nevarno in bi zamoglo motiti tudi avtomobilno vožnjo. Zlasti pa je paziti na otroke in na živali, da ne zaidejo brez nadzorstva na cesto. Slednjič vabi okrajno glavarstvo prebivalstvo, da v pozdrav najvišjih in visokih avtomobilistov, razobesi raz hiš zastave.

Avstrijski generalštabovec — ruski vohun. Afera Redlova je vzbudila po vsem svetu veliko senzacijo. Slika o njegovem samomoru priobčuje „Slov. Ilustr. Tednik“. Nadalje priobčuje sliki o M. Vremšku, dijaku v Idriji, ki je nenadoma umrl v šolski sobi; uživanje opija na Francoskem; o slovenskem pevskem društvu Bled v East Copenaugh v Ameriki; o vprizoritvi opere „Prodana nevesta“ na prostem v Sarki pri Pragi i. t. d. „Slov. Ilustr. Tednik“ je res zelo zanimiv časopis in bi naj ne manjkala v nobeni slovenski rodbini.

Razno.

Mati v moški obleki. Pred zagrebškim sodiščem se je pripetil v soboto zelo zanimiv slučaj. Kmetica Katarina Stubic iz Kraljevca pri Zagrebu je bila obtožena zaradi zanikarnega nadzorstva svojega petletnega otroka, ki je utonil. Ko je poklical sodnik Stubicevo v dvorano je stopil pred sodnika neki moški. Sodnik: Zakaj pa ni prišla žena Katra? Moški odgovori: „Katra Stubic sem jaz!“ V pojasnilo svojega nastopa je povedala žena sledeče: Pred nekaj leti mi je umrl mož, ki me je zapustil v silni bedi z dvema otrokoma. En otrok je kmalu po moževi smrti umrl. Da bi ohranila ostalega otroka oblekla sem si moževo obleko, močna sem, in kmalu sem dobila delo kot železniški delavec na progi. Od začetka se me vaščani dražili in so me zasmehovali, toda jaz se nisem za to nič zmenila, ker mi je bilo več ležeče na tem, da ohranim sebe in otroka. Končno pa je to zasramovanje ponehalo, ljudje so se me privadili in živela sem kot železniški delavec mirno pri svojem delu in skrbela sem za otroka, dokler se mi ni pripetila ta nesreča. Sodnik je nato preložil obravnavo in prosil za informacijo občinski urad. Občinski urad je izpovedbe obtoženke potrdil in je posebno poudarjal njeno materinsko ljubezen. Sodišče bo brzkotne obtožbo umaknilo.

Tržaške volitve. Izid volitev IV. volilnega razreda, ki se je vršila 8., ozir. ožja volitev 12. t. m. je sledeč: I. mestni okraj: socijalni demokrat. II. mestni okraj: laška liberalca. III. mestni okraj: laški liberalca. IV. mestni okraj: laški liberalca. V. mestni okraj: laški liberalca. VI. mestni okraj: socijalista. I. okoliški okraj: slovenski narodnjak Miklavec z 580 glasovi večine. II. okoliški okraj: slovenski narodnjak dr. Just Pertot z 464 glasovi večine. III. okoliški okraj: slovenska narodnjaka dr. Černe in Ferluga z 447 glasovi večine. V III. mestnem volilnem razredu so bili izvoljeni včeraj v petih okrajih ital. liberalci; v VI. okraju pa se vrši ožja volitev med laškimi liberalci in socijalnimi demokrati. Slovenci so v vseh razredih napredovali. Pokazalo se je, da Trst ni več laška domena in da na tržaških okopih ponosno plapolata slovenska trobojnica.

Zahvala.

Podpisano društvo izreka tem potom vsem cenjenim darovalcem lepih dobitkov, kakor tudi onim, ki so prispevali v denarju, in s tem pripomogli, da je tombola dne 8. junija t. l. v vsakem oziru tako lepo uspela, svojo najtoplejšo zahvalo.

Nadalje se tudi zahvaljuje slavnemu tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu za prijazno sodelovanje pri tej prireditvi in slavnim sosednim gasilnim društvom za obilno udeležbo.

Društvo „Godba prostovoljne požarne brambe v Kranju“
dne 10. junija 1913.

Fran Holzhaecker
podpredsednik.

Rici Mayr
tajnika namestnik.

Stanovanje

obstoječe iz

3 sob s pritiklinami
se odda v Lajhu.

SVARILO.

Podpisana naznanja s tem,
da ni plačnica za dolgove svojega moža.

Helena Kosec.

Godba prostovoljne požarne brambe v Kranju

priredi

veliko kresno veselico

v soboto, dne 21. junija 1913

na vrtu g. PETRA KOBAL pri „Kroni“.

Koncert, kres, umetelni ogenj itd.

— Začetek ob 8. uri zvečer. —

Vstopnina 20. vinarjev za osebo.

Gasilci v uniformi vstopnine prosti.

K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudneje

odbor.

Ključavničar

se najuljudneje priporoča cenj. občinstvu za
stavbena in umetna dela

kakor tudi za izdelovanje raznih

žičnih mrež, štedilnikov, balkonov, ograje na grobe itd.

Leop. Grošelj, Spodnja Šiška
Celovška cesta 66.

Anton Šlamberger, c. k. notar, naznanjam v imenu žalujočih ostalih žalostno vest, da se je preselila v boljšo bodočnost, danes ob 1. uri popoldne, ljubljena tašča, oziroma mati in stara mati, gospa

Terezija Prešeren, roj. Gollmayer

po dolgi in mučni bolezni, v visoki starosti 80 let, previdena s svetotajstvi za umirajoče.

Pogreb nepozabne rajneke bode v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti.

Predrago ranjko priporočamo v blag spomin.

V KRANJU, dne 14. rožnika 1913.

95

RAZPRODAJA.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da bom **22. t. m., ob 2. uri popoldne** na graščini Golnik prodajal:

2 konja, pokrit koleselj, pripravno kočijo, par konjskih oprav, par komatov, več voz, fine sani in gepelj.

IVAN OGRIN.

Nam diši kava vedno najbolje kadar jo skuha mamica s pravim : Franckom : „Taka kava je duhteča, ima poln, močan okus in lepo, vabljivo barvo.“

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož **Makso Zaloker, Ljubljana** **Kra-kovski nasip št. 26**, so dosegle dosedaj povsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. 50 26-12

Pozor, kolesarji!

Naznanjam, da sem letos prevzel za-stopstvo za Puch-kolesa. Kdor želi pravo Puch kolo, naj se name obrne. Imam pa v zalogi tudi še druga cenejša kolesa. Na željo pošljem cenik. Kupujem tudi razne

starine.

47 12-12

Pavel Bizjak star., Kranj št. 102.

Anton Soklič

slikar in pleskar v Kranju št. 55.

priporoča

različne suhe in oljnate barve,
različne lake za tlak, za vrtove in
pohištvo ter mazila za trda tla.

Urarskega učenca

sprejme takoj tvrdka

Rudolf Rus
v Kranju.

88 3

Pozor, kmetovalci!

Nova trgovina v Kranju s špecerijskim blagom, oljnatimi in suhimi barvami, dežel-nimi pridelki, moko, otrobi, žganjem, steklom, kuhinjsko in emajlirano posodo.

Kdor hoče kupiti dobro in sveže blago, naj se potruzi v trgovino

Osvald Dobeic, Kranj

93 29-1

Glavni trg (pri Krisperju.)

kjer se prepriča vsak, da je tamkaj res dobro in točno postrežen. — Posebno se pri-po-ročam gostilničarjem in nevestam, da si predno kupijo svoje potrebščine, ogledajo mojo bogato zalogo raznoterega porcelana, križev brez in s pokrivalom, stekla in kuhinske posode po najnižjih cenah!

Opravična št. A / 283/12

6

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajno sodišče v Gorici naznanja,

da je umrla dne 20. oktobra 1912 v Gorici, Via Carduci št. 18, Antonija Mlakar pok. Ferdinanda, stara 78 let pristojna v Kranj, ne zapustivši nikake naredbe poslednje volje.

Ker je temu sodišču neznan, ali in katerim osebam gre do nje zapuščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo vsi tisti, kateri nameravajo iz kateregakoli pravnega naslova zahtevati zapuščino zase, da napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase, izkazavši svojo dedinsko pravico, za dediče, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je med tem postavil za oskrbnika **gospod dr. Ivan Vinci, odvetnik v Gorici** — obravnavala z onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi zasegla nenastopljene del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

92 3-1

C. kr. okr. sodišče v Gorici

oddelek I., dne 1. junija 1913.

Najbolj varno naložen denar v celem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne volge po

Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
325.000 kron.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron

Posojil na zemljišča ter posojil občinam

: **nad 4 milijone kron.** :

4½%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi so-dišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Ta najstarejši denarni zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

Najboljši in najcenejši nakup pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.,

72 10-8 Ljubljana, Dunajska cesta 9-12

Špecialna trgovina s kolesi in motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

ZAHTEVAJTE CENIK.

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

16 52-24

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

Vinska veletrgovina Rudolf Kokalj, Kranj

17-24

Priporočam svoja
izvrstna, zjamčeno pristna
dolenjska, metliška, štajerska in istrijanska

vina
v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, stekleničnih vin in mineralnih voda.

Cenjene dame mesta Kranja in Gorenjske
opozarjam na velikansko izbiro
**damskih in dekliških
slamnikov!**

Velezaloga

15-24

galanterijskega, norimberškega, modnega blaga in pletenin

A. Adamič :: Kranj

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup **otroških vozičkov.**

Najraznovstnejše **špecerijsko blago.**

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

Krasen senčnat vrt

4 52-24

18-24

Eternit

najboljše strešno kritje

prodaja najceneje tvrdka

Merkur, Peter Majdič, Kranj

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7-24

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52-24

Tovarna: **Ig. Fock, Kranj**

MILO z znamko Solnce.

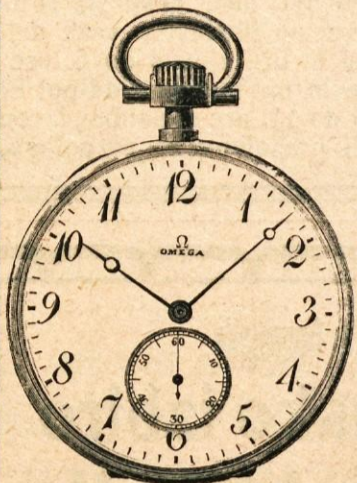
najizborneje in današnjim cenam primerno **naiceneje**

zato najbolji **nadomestek** vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:

Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črno marmorirano Eschweger milo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. kolomaz.**

12-24

Rudolf Rus

urar v Kranju poleg lekarne

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Priporoča se sl. občinstvu v nakup pripravnih raznovrstnih

birmanskih daril

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštne prosti.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, pisma, zavitke, račune, bolete, cirkularji, letake, vabila, lepake, posmrtnice,

jukste, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, troškovniki, brošure, časopisi in sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah izvršuje v najelegantnejši obliki, hitro in najcenejše.

Semenska ajda črna in siva.

Inkarnat (rdeča detelja)

Veletrgovina J. & A. Majdič, Kranj

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznani najboljši dalmatinski portland cement **„Salona“** za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje

Svetle sezamove tropine.

Umetna gnojila.

Gnojilo za ajdo: superfosfat in kostna moka.

Seme gorenjske repe.

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju

poprej C. Pleiweiss 10 4-24

priporoča svojo bogato zalogo vedno največjega in najboljšega manufakturnega blaga.

Posebno priporoča slavnemu občinstvu za

poletno sezijo

bogato izbiro oblek za moške in ženske.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13-24

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.